

ПРІОРИТЕТИ ФІНАНСОВОГО СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНА.

Господарствами усіх категорій України у 2007 р. одержано 29,3 млн. т. зернових та зернобобових культур (у вазі після доробки), що проти 2006 р. менше на 5 млн. т., або на 14,5%. Сільськогосподарськими підприємствами зібрано 22,8 млн. т. зерна (на 11% менше), господарствами населення – 6,5 млн. т. (на чверть менше). Зменшення проти 2006 р. загального виробництва зерна зумовлено як скороченням площі збирання (на 5,4%), так і зменшенням урожайності з 1 га (на 2,3 ц, або на 9,5%) [3]. Усе зазначене свідчить про актуальність дослідження питань термінової та ефективної допомоги виробникам зерна, що набуває особливого значення на фоні вступу України до СОТ.

Сьогодні необхідність фінансової підтримки сільськогосподарської галузі, а в її межах і виробників зерна, ні у кого не викликає сумніву. Проблема знаходиться у площині визначення пріоритетів прикладення фінансових зусиль, розробки та застосування найбільш дієвих форм, методів та механізмів стимулювання, пошуку реальних джерел формування фондів фінансової підтримки. При визначенні пріоритетів на перший план висувається розвиток виробництва зерна. Саме розвиток, а не відтворення у обсягах попередніх періодів, має особливу значимість як об'єкт впливу фінансових стимулів через низку об'єктивних обставин. Зерно та його продукти являються основними компонентами харчування, виробництва тваринницької продукції, яка споживається людиною, а також виробництва промислової продукції, лікарських препаратів та інших виробів [2, с. 79]. В силу специфіки виробництва зерна ця сфера аграрного сектору здатна забезпечити подальший вплив позитивної динаміки зростання на інші економічні сегменти. На підтримку розвитку

підприємств агропромислового комплексу України у 2007 році було виділено 3876270,3 тис. грн. [4]. Як відомо, виробники зерна мають можливість вибору способів використання заходів підтримки. Так, за великим рахунком, техніку аграрії можуть купити, або узяти в оренду. Звісно, що для закупівлі техніки власних коштів не вистачить, тому можна використати кредитну, або лізингову схему та скористатися механізмом здешевлення кредитів. Яка з зазначених схем є більш ефективною в сучасних умовах? Купуючи техніку аграрії отримують часткову компенсацію. На часткову компенсацію вартості складної сільськогосподарської техніки вітчизняного виробництва у 2007 році за даними Мінагрополітики витрачено 100000 тис. грн. [4]. Зараз механізм компенсації поширено і на придбання сільськогосподарської техніки іноземного виробництва. З однієї сторони, компенсація надає можливість придбати техніку за меншу ціну. Але така операція веде до того, що аграрії змушені спочатку одноразово сплатити повну вартість техніки, а вже потім за допомогою спеціальних процедур отримувати компенсацію. Звісно, що суму від 80 до 100 тис. грн. (приблизна вартість однієї одиниці сільгосптехніки) не кожен виробник сільськогосподарської продукції має вільною. Безумовно, є можливість звернутися до банківського кредитування, але це виступатиме як фактор, що робить угоду більш дорогою. До того, досить часто обмеження доступу виробників зерна до довгострокового банківського кредитування пов'язано із специфікою структури банківських ресурсів серед яких значну частку складають короткострокові депозити [1, с. 75]. Поряд з тим, сучасна економічна ситуація характеризується високими кредитними ризиками банків, що змушує їх вживати певні заходи страхування кредитних ризиків, а це додатково впливає на подорожчання кредитних ресурсів. Тому окремі виробники зерна погодяться сплачувати більше, але невеликими частками, а це робить лізинг більш прийнятним для тих аграріїв, які не можуть одноразово оплатити всю вартість техніки або взяти кредит для її покупки, щоб потім одержати компенсацію з бюджету. Заходи по операціях фінансового лізингу

вітчизняної сільськогосподарської техніки у 2007 році профінансовані у розмірі 120000 тис. грн. [4]. В той же час, до переваг компенсації можна віднести і те, що, у разі використання схеми компенсації, техніку селянин набуває у свою приватну власність. А це в подальшому дає йому можливість використовувати її у якості застави з метою отримання кредиту, або в інших цілях. Лізинг, як відомо такої можливості не дає.

Таким чином, з метою реалізації заходів фінансового стимулювання росту виробництва зерна, доцільна реалізація наступних заходів.

1. Активізація дій в рамках фінансової підтримки підприємств агропромислового комплексу через механізм здешевлення кредитів. Особлива увага має приділятися технічному оснащенню виробників зерна, як провідної ланки сільськогосподарської галузі.

2. Розробка та реалізація спеціальної державної програми фінансового стимулювання розвитку виробництва зерна, яка б окремо передбачала заходи сучасного технічного оснащення виробників зерна.

3. Враховуючи те, що передбачені бюджетом асигнування не можуть повною мірою забезпечити реалізацію завдань технічного оснащення та ефективного стимулювання розвитку виробництва зерна, доцільна розробка спеціальної програми по залученню інвестиційних ресурсів на такі цілі.

Список використаних джерел.

1. Колотуха С.М. Кредитне забезпечення сільськогосподарських товаровиробників // Економіка АПК, 2006, № 10 С. 72 – 78.

2. Чмирь С.М., Деякі теоретичні підходи до сучасної практики зернового виробництва в Україні // Економіка АПК, 2007, № 11 С. 79 – 82.

3. <http://www.ukrstat.gov.ua> - офіційний сайт Державного комітету статистики України.

4. <http://www.minagro.gov.ua> - офіційний сайт Міністерства аграрної політики України.